

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 16 0 У 001143 21 Увп
Бањалука, 27.10.2022. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Едине Чупељић предсједника вијећа, Страхиње Ђурковића и Смиљане Мрше чланова вијећа, уз судјеловање Маје Савић, као записничара, у управном спору по тужби Љ.Ј. из П., заступаног по пуномоћницима М. и Д. Ђ., адвокатима из Заједничке адвокатске канцеларије у Б. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 06.8.2020. године, туженог Фонда, у предмету остваривања права на сразмјерну старосну пензију, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Приједору број 16 0 У 001143 20 У од 29.6.2021. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 27.10.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Тужилац се одбија са захтјевом за надокнаду трошкова управног спора.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против уводно означеног акта туженог, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Фонда Филијале П. број горњи од 06.12.2019. године којим је одбијен захтјев тужиоца за остваривање права на (сразмјерну) старосну пензију на основу одредби члана 41 до 43, а у вези са одредбама члана 177 и 178 Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС“ број 134/11, 82/13, 103/15 и 111/21, у даљем тексту: Закон о ПИО).

Одбијање тужбе образложено је разлозима да је чланом 16 став 1 Споразума између Савезне Републике Југославије и Босне и Херцеговине у социјалном осигурању („Службени гласник БиХ“ - Међународни уговори, број 16/03- у даљем тексту: Споразум), прописано да у ситуацији у којој је према правним прописима једне државе уговорнице стицање или чување или поновно признавање права на давање условљено навршењем пензијског стажа, носилац те државе уговорнице узима у обзир, ако је то потребно, и пензијски стаж навршен према правним прописима друге државе уговорнице као да је навршен према правним прописима те државе, под условима да се периоди не поклапају, а ставом 2 тог члана је прописано да се приликом примјене става 1, период осигурања који се према правним прописима друге државе уговорнице рачуна са увећаним трајањем, узима у обзир у ефективном трајању, па у конкретном случају није било основа да се тужиоцу призна бенефицирани радни стаж

остварен у Републици Србији с тим да је чланом 40 став 4 Споразума прописано да се, изузетно, од одредбе члана 16 став 2 Споразума стаж осигурања навршен прије 06.3.1992. године, који се према тада важећим прописима рачунао са увећаним трајањем, узима у обзир у признатом трајању, па како је тужиоцу у Републици Србији утврђено укупно трајање пензијског стажа у трајању од 26 година 7 мјесеци и 3 дана, а што произлази из потврде о пензијском стажу србијанског носиоца осигурања, а не 31 годину и 3 мјесеца како то тужилац тврди, а из потврде носиоца осигурања из Србије од 21.11.2019. године произлази да тужилац у периоду од 06.3.1992. године у Србији има остварен бенефицирани радни стаж за период од 24.3.1999. до 26.6.1999. године и за период од 27.6.1999. до 03.8.2001. године, који се према горе цитираним одредбама рачуна у ефективном трајању па будући да се бенефицирани радни стаж, који је тужилац остварио у Србији после 06.3.1992. године, у смислу члана 16 став 2 Споразума рачуна у ефективном, а не у увећаном трајању, код носиоца осигурања у Републици Српској то је основан закључак туженог да тужилац нема најмање 40 година пензијског стажа да би остварио право на старосну пензију по прописима Републике Српске.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија њену законитост због повреде Закона о ПИО, повреде правила поступка, Устава РС и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (Конвенција) и члана 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију. Позива се на одредбе члана 22, 23 и 24 Закона о ПИО, као и одредбе Споразума наводећи да одредба члана 16 став 2 Споразума не даје овлашћење туженом да мијења Закон о ПИО Србије и не признаје у пензијски стаж и бенефицирани стаж остварен у Србији. Напомиње да се права из ПИО заснивају на генерацијској солидарности и једнакости у остваривању стечених и припадајућих права, те истиче да стечена права из ПИО могу престати само у случајевима утврђеним законом. Сматра да се примјеном члана 16 став 2 Споразума врши дискриминација у односу на тужиоца. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи или укине, а тужиоцу досуде трошкови спора према исказаном трошковнику.

Тужени у одговору на захтјев понавља наводе из оспореног акта и одговора на тужбу, те цитира одредбе Споразума којима је прописано да се стаж у увећаном трајању, стечен после 06.3.1992. године, признаје као стаж у ефективном трајању, а што је код тужиоца и примијењено, па предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор туженог, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС”, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка произлази да је првостепеним рјешењем одбијен захтјев тужиоца за остваривање права на (сразмјерну) старосну пензију поднесен посредством србијанског носиоца осигурања 20.12.2018. године, те да је привременим рјешењем Службе филијале за Град Б.1 1 број ... од 21.11.2019. године тужиоцу признато право на старосну пензију почев од 06.9.2018. године у мјесечном износу од 44.835,13 динара за пензијски стаж у трајању од 31

годину и 3 мјесеца. Оспореним актом је одбијена жалба тужиоца, а побијаном пресудом одбијена тужба и одржан на снази оспорени акт из разлога који су наведени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна.

Правилно су се тужени и нижестепени суд позвали на одредбу члана 16 став 2 као и одредбу члана 40 став 4 Споразума да се само стаж остварен у увећаном трајању, који је остварен прије 06.3.1992. године, рачуна са увећаним трајањем, а да се стаж са увећаним трајањем остварен послје 06.3.1992. године, у поступку испуњености услова за стицање права на старосну пензију на терет Фонда ПИО РС, узима у обзир само у ефективном трајању.

Према подацима достављеним од Фонда ПИО Републике Србије, а садржаним у потврди, као и у привременом рјешењу од 21.11.2019. године, произлази да је тужиоцу у пензијски стаж од 31 годину 3 мјесеца признат и стаж у увећаном трајању (бенефицирани стаж) остварен послје 06.3.1992. године, а без тог увећаног стажа, тужилац има у Републици Србији оствареног укупног пензијског стажа 26 година 7 мјесеци и 3 дана па не стоји навод тужиоца да он испуњава услове на старосну пензију по прописима Републике Српске јер на дан подношења захтјева тужилац је имао 57 година 3 мјесеца и 14 дана живота и 37 година и 8 дана пензијског стажа.

Из наведених разлога, не стоје наводи захтјева да је тужиоцу у пензијски стаж, код остваривања права из ПИО у Републици Српској, требало узети у обзир и бенефициран стаж остварен у Републици Србији послје 06.3.1992. године, јер је одредбом члана 40 став 4 Споразума прописано да се, изузетно, од одредбе члана 16 став 2 Споразума, стаж осигурања навршен прије 06.3.1992. године, који се према тада важећим прописима рачунао са увећаним трајањем, узима у обзир у признатом трајању. То даље значи да се стаж са увећаним трајањем остварен послје 06.3.1992. године у Републици Србији не узима у обзир, у увећаном трајању, код остваривања права из ПИО у Републици Српској, већ само у ефективном трајању како је то прописано чланом 16 став 2 Споразума.

Према томе, тужени је правилно примијенио релевантне одредбе Закона о ПИО, као и Споразума па не стоји навод захтјева да тужени мијења Закон о ПИО Србије, нити да је дошло до повреде права гарантованих Уставом РС, као и права из члана 6 Конвенције и члана 1 Протокола 1 уз Конвенцију на које се тужилац уопштено позива без образлагања у чему се састоји повреда тих права.

Исто тако, није основан приговор тужиоца да се према њему врши дискриминација због примјене одредбе члана 16 став 2 Споразума, јер то тужилац ничим не доказује, а наведена одредба Споразума се примјењује на све осигуранике који су у истој правној ситуацији као и тужилац.

На основу изложеног, по оцјени овог суда, у побијаној пресуди нису остварени разлози њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУС, па се захтјев тужиоца за њено ванредно преиспитивање, на основу одредбе члана 40 став 1 тог закона, одбија као неоснован.

Будући да је тужилац одбијен са захтјевом, то му сходно одредби члана 6 Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 63/11) по начелу *argumentum a contrario*, не припадају трошкови управног спора, због чега је његов захтјев за накнаду трошкова састава захтјева по адвокату одбијен као неоснован.

Записничар
Маја Савић

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић